

1998. március 13. - **Nehéz a fiatalokat elcsábítani**

Annak ellenére, hogy Hernád nem az ötvenes években alapított falu, mégsem büszkélkedhet sem tárgyiasult, sem szülőről gyermekekre örökíthető népművészeti hagyományokkal. A falu életképességét gazdasági ereje, lakóinak alkotóvágya és az öt évé indult kulturális hagyományteremtés bizonyítja. Minderről szó esett a Zsírosné Pallaga Máriával, a Művelődési Ház vezetőjével folytatott beszélgetésben.

Az ötvenes években épült művelődési ház klasszicizáló homlokzata kellő komolyságot kölcsönöz az épületnek. A beltér azonban az akkoriban létesült intézmények minden hátrányát magán viseli. Kicsi – csupán 150 személyes - a nagyterem, tenyérnyi a színpad, kevés a csoportos foglalkozásokra alkalmas kis helyiség. Így a falu nagyrendezvényeit az általános iskola tornatermébe vagy a templomba szervezik.

Az egyszemélyes művelődési házat Zs.-né Pallaga Mária parancsnokolja. Zsebkendőnyi irodájában a falakat plakátok borítják. Mária tősgyökeres hernádi. Néhány évig kacérkodott az ELTE Jogi Karával, de végül megtalálta igazi helyét a közművelődésben. Dolgozott az önkormányzatnál, és elvégezte az egri Esterházy Károly Tanárképző Főiskola közművelődés-pedagógia szakát. Az előző napi Led Zeppelin-koncert élményével töltkezve könnyen kapható egy kis rock-nosztalgiazásra. A hernádi művelődési házba még egy hazai csapat közönsége sem fér be, így legutóbb Sebestyén Mártát és a Muzsikásokat, valamint a Kormorán együttest a katolikus templomban látták vendégül. Koltay Gergelyék a Magyar rapszódia című szerzeményüket adták elő.

Ha már a zenéről esett szó: a házban a hagyományőrző - pontosabban teremő - szakkörökön kívül tánccsoport, nyelvtanfolyam működik, és itt kapott otthont a zeneiskola is. Hatvan gyerek tanul a három - zongora, fa- és rézfúvós - tanszakon. A nyugdíjasklub és a védőnő által vezetett kismamaklub is itt talált otthonra. Néhány éve képzőművészeti és fotókiállításokat is rendeznek. Már a megnyitóra összejön 50-60 érdeklődő.

Az igazgatónő legnagyobb bánata, hogy a tizenéveseket szinte lehetetlen becsalogatni a házba. A diszkó mézesmadzagát pedig ő nem hajlandó beengedni.

- Az általános iskolai korosztály még jól kezelhető, és igyekszem is megtartani őket a tánccsoport számára. Sajnos a fiatalok többsége elvárja, hogy mi találjuk ki helyettük az érdeklődésükre számot tartó időtöltést. Nagyon hajlamosak a szellemi tunyaságra és a semmittevésre. Megváltozott a világ a közművelődési rendszerben is. Azelőtt havonta értekezleten találkoztak a megye művelődési szakemberei. Ma ilyesmi elképzelhetetlen.

- Akkoriban ez szinte terhes kööttségnek számított, de ma már hiányzik ez a rendszeres kapcsolat. Azt sem tudom, hogy a szomszéd községben mit csinálnak. A kapcsolattartás igénye miatt is, négy település - Örkény, Hernád, Táborfalva és a Bács-Kiskun megyei Lajosmizse - művelődési házainak vezetői, létrehoztunk egy Karéj című kulturális időszak kiadványt. Általában egy-egy nevezetes helyi esemény vagy jeles nap alkalmából jelentetjük meg. Keressük az együttműködés lehetőségeit az Ország Középe Társulással is. A szakma gondjait-bajait ma már nem lehet központi beavatkozással megoldani. A közömbösség és a pénztelenség áfiuma ellen való orvosságot a helyi közösségeknek kell feltalálniuk. Mindenki csak annyival gazdálkodhat, amennyit az önkormányzattól kap. A pénzügyi alkímiához kitűnő partner Zsadányi Lászlóné polgármesterasszony és a hernádi önkormányzat. Ennek ellenére a „para-kulturális” rendezvények bevételeiről sem mondhat le a ház, bár ezeket szinte szégyenkezve említi a ház úrnője.

Hernádot éppen hatszázötven évvel ezelőtt említették először írásos dokumentumban, de a történelem török-viharai elsodorták a falut. Az újbóli föltámadás a népben élő hagyományok hiátusait nem tudta pótolni. – Az ünnepeinket sajnos nem tudjuk helyi eseményhez, évfordulóhoz kötni! Nincs templom- vagy várromunk, de még egy - az ekevas által kifordított - törött edényünk sem. Az identitáshoz azonban legjobban egy saját népdal vagy táncmotívum hiányzik.

A sok gond mellé némi vigaszt ígér az, hogy hagyományteremtő céllal öt évvel ezelőtt elindítottak egy Hernádi Ősz elnevezésű rendezvénysorozatot. Az események augusztus 20-án kezdődnek a szabadtéri színpad köré rendezett falunappal. Az adventig tartó rendezvények között találunk gyermekműsorokat, felnőtteknek szóló esteket, kiállításokat és koncerteket. Az elmúlt néhány év alatt kialakult a programok törzsközönsége. Az igazgatónő szerint előbb-utóbb igényes irodalmi műsorokat is rendezhetnek, és nem kell az érdeklődőknek a fővárosba zárándokolniuk.

A hernádiak persze nemcsak egyszer egy évben töltik meg a művelődési házat. Naponta zajlik az élet a falak között. Eljön az idő, amikor talán szét is feshíti ezeket a falakat. Kép és szöveg: **Zétényi Zoltán**